

İlgili Kanun / Madde
818 S.BK/41
506 S.SSK/24

T.C
YARGITAY
21. HUKUK DAİRESİ

Esas No. 2007/17113
Karar No. 2008/4613
Tarihi: 20.03.2008

● İŞ KAZASI NEDENİYLE ANA BABAYA GELİR BAĞLANMASININ KOŞULLARI

ÖZETİ: 4958 sayılı Yasa'nın 35. maddesi ile 506 Yasa'nın 24/1. maddesinde yapılan değişiklikten önce, ana ve babanın anılan gelirden yararlanabilmelerinin koşulu " ölen sigortalının sağlığında onların geçimini sağlamış olması" iken, anılan madde de yapılan 29.7.2003 tarihli 6.8.2003 tarihinde yürürlüğe giren düzenlemeyle sigortalının ana ve babasına gelir bağlanmasının koşulu "sosyal güvenlik kuruluşlarına tabi çalışmayan veya 2022 sayılı Yasa'ya göre bağlanan aylık hariç olmak üzere buralardan her ne ad altında olursa olsun gelir veya aylık almayan" biçiminde değiştirilmiştir. Bu tür yasaların yürürlüğe girmeleri ile birlikte derhal tesirini husule getireceği tartışmasızdır.

Öte yandan 506 sayılı Yasa'nın 24/2. maddesine göre sigortalının ölümü ile eşine ve çocuklarına bağlanabilecek gelirlerin toplamı, sigortalının yıllık kazancının %70'inden aşağı değilse anne ve babanın gelir bağlama hakları da düşecektir

DAVA: Davacı, murisinin iş kazası sonucu ölümünden doğan maddi ve manevi tazminatın ödenmesine karar verilmesini istemiştir.

Mahkeme ilamında belirtildiği şekilde, isteğin kısmen kabulüne karar vermiştir.

Hükmün, davalılardan Begüm Yapı Tic. San. Ltd. Şti. Vekili tarafından temyiz edilmesi üzerine temyiz isteminin süresinde olduğu anlaşıldıktan ve Tetkik

Yargıtay Kararları

Hâkimi Hüseyin Can tarafından düzenlenen raporla dosyadaki kâğıtlar okunduktan sonra işin gereği düşünüldü ve aşağıdaki karar tespit edildi.

1-Dosyadaki yazılara, kararın dayandığı gerektirici nedenlere göre davalı Begüm Yapı Ltd. Şirketi vekilinin aşağıdaki bentlerin kapsamı dışında kalan temyiz itirazlarının reddine.

2-Dava, davacıların yakınlarının iş kazası sonucu ölümü nedeniyle uğradıkları maddi ve manevi zararlarının giderilmesi istemine ilişkindir.

Mahkemece davalı kooperatif ile davalı İlhan Bedir'e yönelik davanın reddine diğer davalılara yönelik davanın kabulüne karar verilmiştir.

Dosyadaki kayıt ve belgelerden sigortalının 27.10.2002 tarihinde geçirdiği iş kazası sonucu öldüğü anlaşılmaktadır.

Bu tür davalarda; haksız zenginleşmeyi ve mükerrer ödemeyi önlemek için Kurum tarafından hak sahiplerine bağlanan peşin sermaye değerinin belirlenen maddi tazminattan düşülmesi gerekir. Bu bakımdan davanın niteliği göz önünde tutularak öncelikle Sosyal Sigortalar Kurumu tarafından gelir bağlanıp bağlanmayacağı kesin olarak saptanmalıdır. Başka bir anlatımla 506 sayılı Yasa'nın 24. maddesi gereğince, hak sahiplerine gelir bağlanması halinde, destekten yoksun kalma tazminatı istemi haklarının bulunduğu; aksi halde bu nitelikte bir haklarının olamayacağı açıktır.

Sigortalının iş kazası veya meslek hastalığı sonucu ölümü durumunda 506 sayılı Yasa'nın 24. maddesinin belirlediği koşulların gerçekleşmesi ile ana ve babasına gelir bağlanmaktadır.

4958 sayılı Yasa'nın 35. maddesi ile 506 Yasa'nın 24/1. maddesinde yapılan değişiklikten önce, ana ve babanın anılan gelirden yararlanabilmelerinin koşulu "ölen sigortalının sağlığında onların geçimini sağlamış olması" iken, anılan madde de yapılan 29.7.2003 tarihli 6.8.2003 tarihinde yürürlüğe giren düzenlemeyle sigortalının ana ve babasına gelir bağlanmasının koşulu "sosyal güvenlik kuruluşlarına tabi çalışmayan veya 2022 sayılı Yasa'ya göre bağlanan aylık hariç olmak üzere buralardan her ne ad altında olursa olsun gelir veya aylık almayan" biçiminde değiştirilmiştir. Bu tür yasaların yürürlüğe girmeleri ile birlikte derhal tesirini husule getireceği tartışmasızdır.

Öte yandan 506 sayılı Yasa'nın 24/2. maddesine göre sigortalının ölümü ile eşine ve çocuklarına bağlanabilecek gelirlerin toplamı, sigortalının yıllık kazancının %70'inden aşağı değilse ana ve babanın gelir bağlama hakları da düşecektir.

Somut olayda mahkemece bu yönde bir araştırma yapılmadığı gibi dosyadaki kayıt ve belgelerden de davacı ana ve babanın Sosyal Güvenlik Kurumuna gelir bağlanması için başvuruda bulunup bulunmadıkları anlaşılmamaktadır.

Yargıtay Kararları

Yapılacak iş; davacı anne ve babaya Sosyal Güvenlik Kurumuna iş kazası sigorta kolundan gelir bağlanması için müracaatta bulunmak, giderek Sosyal Güvenlik Kurumunu hasım göstermek suretiyle dava açmaları için önel vermek, açılacak davayı bu dava için bekletici mesele yapmak; çıkacak sonuca göre 506 sayılı Yasa'nın 24/2. maddesindeki ayrık durumda gözetilerek bir karar vermektir.

3-Maddi tazminatın hesabına ilişkin temyiz itirazlarına gelince;

Zararlandırıcı sigorta olayına maruz kalan sigortalının, maddi zararının hesabında, gerçek ücretin esas alınması koşuldur. Gerçek ücretin ise işçinin imzasının bulunduğu ücret tediye bordrolarından saptanacağı, işçinin imzasının bulunmadığı işyeri ve sigorta kayıtlarının nazara alınamayacağı, işçinin imzasının bulunduğu ücret tediye bordrolarının bulunmaması durumunda işçinin yaşı, kıdemi, mesleki durumu dikkate alınarak, emsal işi yapan işçilerin aldığı ücret göz önünde tutularak belirlenmesi gerektiği, Dairemizin giderek Yargıtay'ın yerleşmiş görüşlerindedir.

Somut olayda davacılar dava dilekçesinde sigortalının günlük net 20,00 YTL. net ücretle çalıştığını, bir öğün yemek yardımından yararlandığını ileri sürmüşler, davalı işverence sigortalının imzasının bulunduğu ücret belgeleri ibraz edilememiş, dosyadaki delillerden de sigortalının düz (vasıfsız) işçi olduğu tanık beyanlarından da sigortalıya günde bir öğün yemek verildiği anlaşılmaktadır.

Mahkemece maddi tazminat hesabının TMMOB, inşaat Mühendisleri Odası Bursa Şubesinin emsal düz işçi için bildirdiği günlük net ücretler esas alınarak üzerine yemek bedeli ilave edilerek giydirilmiş ücret bulunduktan sonra yapılması gerekirken, günlük net ücreti tanık beyanları esas alınmak suretiyle belirleyip hesaplama yapan bilirkişi raporu esas alınmak suretiyle hüküm kurulmuş olması da hatalı olmuştur.

Yapılacak iş; adı geçen odadan olay tarihinden hesaplamanın yapılacağı tarihe kadar her yıl için emsal düz işçinin alabileceği günlük net ücret sorularak bu miktara yemek bedeli de eklenmek suretiyle günlük giydirilmiş net ücreti belirlemek suretiyle bilirkişiye yeniden hesaplama yaptırmak ve çıkacak sonuca göre karar vermektir.

Mahkemece, bu maddi ve hukuki olgular gözetilmeksizin yazılı şekilde hüküm kurulmuş olması usul ve yasaya aykırı olup, bozma nedenidir.

O halde, davalı şirketin bu yönleri amaçlayan temyiz itirazları kabul edilmeli ve hüküm bozulmalıdır.

SONUÇ: Hükümün yukarıda açıklanan nedenlerle **BOZULMASINA**, temyiz harcının istek halinde davalılardan Begüm Yapı Tic. San. Ltd. Şti.'ye iadesine, 20.3.2008 gününde oybirliğiyle karar verildi.